

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0733
4	Work Number	R 2568
5	Page No (From... To)	1 to 13
6	Name of the Work	SAMUDRIKA LAKSANAMU [BROWN'S COLLECTION]
7	Subject	SAMUDRIKA

Del.

B
773

TEL. R.
2566
2567

R. 2566
2567
2568

R. 2568

Sāmundrikalaksanam

సాముద్రకలక్షణము.

(D 3108 Brown's collection)

Restored from library No. D. 3108
in the year 1960-61.

సామంత్రికలక్షణము.

శ్రీరామ.

శుభమస్తు.

అవిధమస్తు.

1 క అంకుశకుండాల పత్రము

లంకిలై యున్న సూక్ష్మపత్రముల నో
కాంకలై ఖలగూగిన
లంకియకలకు యూను లంబయ నెదో

1

క పాలకు శతకలశలాగవర

జలజల శతజల శంఖపత్రజల
జనలలాంపనములు గలనలులకు
ధరలనె నెంగనలకు ధమగ్రిండునగు

2

ఉ ముప్పది శంకు దంతములు

మోమన మైనదశాది నాథుడో
ముప్పది యెకరైతైన
సమస్తలసో భరియలందుచుండునా
ముప్పది యయిండ్రినొనిమిగ
యలగాని యొకగ సలక వీండ్రిడో
ముప్పది కలకరిన య

మోమ దంత్రుకు మోమ మిది

3

లెమక గడ్డలు వచ్చి
మోమలలు
నెదనికలబ్బయి వని పొప్పిరియది ముములు
మోసములు వచ్చి గడ్డలు లంబ మెయ్య

మనల వీడ్చి యెవ్వెయిండు కుమమమంత్ర! 4

(చూడె పదలియమె పదలియ నకు సరిగిరయం
నెద యుదివది)

2 సి. హస్తంబు మెరయనగు పుష్ప సుధప్రసూన
 ధనేశ్వరభూగర్భంబునె ప్రకుగలు
 పెనప్రేమలాలంబు పెద్దరేఖలు త్రొంద
 గలరేఖలనుజులు గానె బంకు.
 రెండునాగు మరేఖ నరచేలనుంకెనా
 లగనర్థరేఖంక్షు ధనశుగలుగు
 మణిబంధ మాయు షరీమ భువోదేశంబున
 లగనున్నరేఖలు తనయులరయ
 పాల్కునాయు షరీరేఖ కు సాంకరేఖ
 తరుణిరేఖ వవలయురేఖ ప్రుభుషరేఖ
 కూడకుపి గాయు దంపయి గూడకచన
 గలుగు రెండుంకురేఖరేక కనవమంత్రా. 5
 సి. రెండుచేపవర్ణంబులును సాంకుగల్గిన
 ప్రబలక్షేనంపద గాయకుంకు
 ధనేశ్వరవర్ణును దనదు నంకురేఖ
 గలవాడు గజ పల గానబంకు
 ఆయు షరీరేఖపై నమరినమాణికల్
 రేఖలుండినవాకు రిపుల సంకుర్
 ప్రుభుషరేఖ కు జాప్ర పాసగుంకునికురేఖ
 లామరేఖ మి దాగిర్ణులంకు
 చక్రరేఖలగలవాకు చక్ర యరయ
 3 చంద్రరేఖ యుగలవాకు ప్రబలక్షుగును
 శంఖరేఖలు గరియ సోబా గర్భరేఖలు
 గలుగు నలకు వసుధ శ్రీలక్ష్మీచక్రంబు కనవమంత్రా! 6
 సి. శ్రీరేఖ మూదనుచెలు ప్రగావిలసిల్లు
 కలకంబురేఖ గా కలకరేఖ

ఆయు షరీరేఖతో నమరియ గలసిన
 బు బులు పలుకైన మూర్తిరేఖ
 ప్రుభుషరేఖా మధ్యస్థగలు సాంకు ధవళరేఖ
 రేఖలు లోకకు ము కుకానను
 రెండు మూదను కు సుగుగు లోకంబు
 కురేఖలు బల బురేఖలు ను బుమ
 కరలంబున గల వాడు కంక్ష దనక
 వసుధయెలు ను క్షి గా కనవమంత్రా! 7
 5. పుట్టిన యుష్మకెకదశవ
 గగామెత్తనైన రెండుళులసం
 దుల రేనెని రెండుకులాలిని
 లక్ష్మణానివయకు గనిపెప్పు సాంకు
 కర్ణానరేఖలు
 (ఈవిధలిమకు కలక్ష్మణి విరుద్ధమగునవిది.)
 6. మానవలలాట లాలమన
 మానక యిక్కరేఖ యుక్తమవేకునర్థ
 వానికియ నువది యెంక్షని
 నిష్ఠినాయు వనిరి బుష్క బక ఠంకా. 9
 స్ఫటికభావ శ్రీష్టి స్వచ్ఛందనాలుకైన
 శుక్లమండిన సులుదగు
 మధుగంధమైన, మజుగువల యెసంగించు
 4 మునుపాల్పును | అలను మిగుల గాంచు
 రెండుంకు గుంధమై దరితమ అప్రకయే ముద్దు
 దరలకుండు.
 కదసిన మూలారన కామనిష్ఠాగాని
 మదనకళయెలన బ్ధు మునవ్రంకు

ఘనతనా యుష్మి సంపూర్ణకలయ కనుచు
 శ్రీ సమగ్రత సుఖియంచు చెలువు మగుల
 భవప్రహరిత్రుంగ మాంబాకళత్ర
 కనవసుం త్రొండు కులవాళ్ళి కాంలా చాత్ర -

10

ఉ కుంధరేఖ సరసమునకుంబు చాత్ర
 మును జేరయలకిన్
 వంకిగవిదలియంగలు ను బాపల్లరా
 రత్నవక్త్ర రేఖలు
 దుండకనునయినెవ్వ కన భా నుణి
 గుంధనశంఖ మునాచ్ర
 కుంకిననేకకాలము ను యుద్ధాక్షిలమై
 బహు యుగ కలమై -

11

క. పాదమున వక్త్ర రేఖలు
 మోదలమున ముంకె నొవియును నకు కనగా
 మేదిని చెలగును ను నుజు కు ప్ర

భాగినిలమై కనవసుం త్రొండు కలయగ భగీదా! -

12

త.వె. వక్త్ర రేఖ మోద వాలాయులు గనుంక
 రేఖ చాలనుంక మెండు గాను
 యుద్ధాక్షి వేరేఖ నకుమ యునశంగముంకిన
 విష్ణు యుంకము నను వేలయల చాత్ర -

13

త.వె. కాలపద్మ రేఖ కాంలాగా నాక్షి
 ప్రకమనకు గుంకడు పాండు గాను
 పల్లకెక్కి చాల పడయల లో గూడి
 రాజుగోగముని చాత్రాక్షి లంగు -

14

5 సి. పడలకినకాల పద్మ రేఖ యుక్తి 1వ
 పాదశంఖిసంపద ననుభవించు

మోదలయగ పరిశీ గానుండిన పలం

లాగియంగలు శ్రీలదేయ

మకరరేఖలచేత మహిళ శిఖిల్లెనా

కాగ్ని కుదనరా శిఖిల్లె మంచు

కుంధరేఖలచేత గుంకిలా నుంకెనా

మేలి పుత్రుల గాంబా మెరయలుండు

శంఖరేఖ మైనచక్ర రేఖ

గరిమ సోభా గ్రీరేఖ యుగరము నంబు

మేలి యెలనరిన సిఖిల చేమంచు భువిని

కనవసుం త్రొండు కులవాళ్ళి కాంలా చాత్ర! -

15

సి. మాలరేఖలచేత శిఖిలయలంకెనా

రాక్షసాంశులన రహిదనమ్మ

సోరరేఖలచేత నాసిగా గాగిన

పిశాచ కాంశమ్మ సాయకుంకుల

బల్లక మార్జాల బల్లక రేఖలు

మంనవాంశులన మహిళా లంగు

వార్తాక్షుంబు మహిషంబు వారైనరేఖలు

బోలాళ వేలమై భాగిల నానురి

పాంశు గాంబా నిర్భయ మునువలయుగ

రలమ సాను త్రచెప్పు కప్పు నలయాను

భవప్రహరిత్రుంగ మాంబాకళత్ర

కనవసుం త్రొండు కులవాళ్ళి కాంలా చాత్ర! -

16

కన్నులు వట్టువట్టెను భుగళు గాంకరి యలం

డియ మార్క వేద్యుక్తి యే

భుగళు శిఖిలయలంకెనా

భోకరమ్మ నలయాను వట్టెమై

ఎన్నికలకెక్కడనుండెడినాకుండు | సమయ
రవళినప్రంతనా

మనకబుద్ధులక్తుణుమేదనిలు

పరికింప జూరియ్యె

పంకలకెల్లెలు గూరిన సంకరియల

బతుచునుండు బాలగనెప్రతు

సాంకక మాంకెల్లెలండిన

తింకికెక్కెల్లెలు దొకసంకరియనెల్లె

17

చెంపలసుడిగలప్రశుభుడు

సాంకాప్యగత్రుద్ధుణులు నాకరిగనున్నె

పెంపరలాడును శత్రుల

కా పగకనవరాళి యునకనెల్లె

18

తె.గీ. బలమువలనాప్రమనిగాని బాకెనెని

నాళిగంజీరమ్మచాలనమెనెని

వజులగరిగనయి వశంబు వకెనెని

నలకు శ్రీభాగ్రమవనిన నలకయల్లు

19

తె.గీ. మానుమెని యెలకమంబయలంబులరేల

వత్తెల్లెయంతుల వారంబుగను

నమరిపురుషవశునిన రకరియంబునె

యంత్రిపదవిలాగెక యవలనుంకె

20

క. ముకుడిన మొరతి ముల చెంపల

లకరిక రగి నుంబులు గంకరియలన నలకె

వెకరిన ముగంక బరగిన

రకరిసియిన జెల్లు బాని వారలు మెచ్చె

21

క. మండుకగిదరసమిచ్చుని

నిండుగ నలకునె నెచ్చెయి మెచ్చె ముద

దంకిగదన భావరింబుల

నింకింప గజెసిపలని నెగదగజెయి

22

7 క. డొరవల్లెల రగి నునికరియ

లారగ గు నుంకెనెని భవద ముల్లుంకె

యం నాలకి శుభ ములు గలుగు

నారిని నిభ వరా ముల్లెల నెలనె శ్రు మనం శ్రు

23

గీ. పెకుడి రాలకెక్కు ముపంస్తంబున

కెళ్ళెల్లె వచ్చె వత్తె ములులకె

కంకరియంకనున కెకంకరియగనిజె

కలకనంబు

24

గీ. కంకరియంకనున కెకంకరియగని

కంకరియంకనున కెకంకరియగని

కంకరియంకనున కెకంకరియగని

కంకరియంకనున కెకంకరియగని

25

క. జనపలయ నుమణి బంధులు

ననయంబును గూత్తు నుచు నలసందులన్

నానరిన చెంపల వత్తె

దివలశ్రీ పంకరియగని నిభ వరా

26

క. నకు వచ్చె చచ్చె గుచును

ముకు ముల బాప్రమిలు పంకరియంబులనె

ప్రకరికకు దురియ నునె

నుడివిరియ నెచ్చె ములు ముచ్చెలకెక్కు

27

గలులంపముండు రెల్లు

నుడిబంధులండు గలుగు ముచ్చెలకెక్కు

8

ముచ్చెలకెక్కు కంకరియంబులు

నుడిబంధులండు గలుగు ముచ్చెలకెక్కు

28

గీ. తిసమక్షంబులను శాగికమావహిల్లు
సద్భక్తక్షంబు శుభముల సంక్షుభంబు
నిమ్రక్తక్షంబులైనను నిర్భయంబు
పాగమికక్షంబులైనను ప్రకాశమనెలు

29

గీ. తలయగమాశ్చనంబు
గాలువంగబోయాయుష్టిమివవరికవై
ప్రేక్షుమినిమతియగుచునుండు
మంసమననంబుధరణిసామలబ్రహ్మ
బద్ధయారనశుభైర్భవమగలగీ

30

సీ. వరకింకుకద్వలకలాతలంబుననునాల్లు
మూలలుపమమైన నెలమెలు
తగల్గియెవైపాణిలలముననానెల్లరి
నీనులంప భవమున విశ్రవగు
చేయులు తిలకమైనచెరుగుకెకుంకిన
నిర్భయంపగవాడు నిర్భయంబు
జనకుని విత్తంబు జేరకుండుమదమరె
శుభాహస్యంబులకెమాయచిరుగు

లకిసరిమైన హస్తలంబునలడు

పాపకర్మకటంక్షులలమృత్యురెల్ల

తిసమక్షక్రికరాట్టిమైనవారి

భాగమిహిమలు బాధింపనారము

31

9

నగుమంజ్జికెండుకనులు

మెగికింపునలంకు సంపదమలకంగా

నగునలకు ప్రణలిగూర్చియె

విగలాహితమదభంగవినయననంగా

32

(ప్రకృతికాండభాగము బాగుగారెడు)

క. వలువంకరైనప్రేక్షును
గలయాలకు శత్రునిహతియగుగకదాంగుల
ములువలమగు నిర్భయ
డలఘుమూసు సులమతములనుపకర్తె

33

క. యవగలనంగుష్ఠమనం
ప్రవిసులముగమధ్యమననువలకయమిరి
భువిపరమంబునెల్లమెల్ల
నవమభిమైయనుభవించునకుదాపార్జును

34

సీ. తింగుష్ఠమూలంబులందుశిఖలువలము
తైయన్నిశ్రేణిందు నట్టవకులు
బహుసంకులను గాంచుపరమానుజింగాలు

సలాహంబుమనమున సంభవించు

చీర్మంబులైనను చీర్మయలవనగుండు

తెల్లమైనను పట్టమెల్ల

మనుభక్తికింకినెల్ల సంత్రుమముండు

కరములగిలక్షణకేమమిరింగి

నిర్భయంపంగ నాగ్నేయనానెల్లవలయు

10

ప్రసవమలంబైన నామత్రకంబుమూచు

35

చ. సంకరితాప్యశంఖచామరపితాసక
నధవీఖరకచాపము

కరలతశిఖలుంగిరికానగవచ్చినభూమినలంబు

వరువాకినెలుమనయగభూతదనర్జినబోయియగలు

వరభుకకాశశిఖలువాడువివేకిధరాతలంబునా

36

(ప్రంకు పాగమంబుగలవారెన్నినాను)

క. బామర కంఠంకుశవల్లభ
సంపాద్యేవ శంఖుపత్ర జలచరపహ్లా
క్రీడలయభిరేఖ లంకిన
యేమనుజునకుంధరణి వెలయగవల యోగి — 37

క. బారజీవ సుప్తినాశక
ప్ర శుభ్రండును ని కు దసుకుడి ప్ర శుభ్రండువలగలం
య శువగు బట్టిడిముకుడిను
ప్ర శుభ్రండునల జంఘ్రు మ్రుహ్మిసు లాయనలో — 38
కనుగవేత్రని వగుచుం
మమజునిక్రీడేవిషాండు శుభ్రపింజళగ్గి
నను ఉలధను దామశంఖంబొకాక్షుడు
వని నలుకురు శుభ్రగ్గి — 39

క. ఆడరంగకన్న వల్లము
వెడలినమెడు శబ్దమైన వెలబడినెలుగుల
కడు నేలు శూరధవని
యడలినమరిశ | త్రుపాలమ శుభ్రమబగల్గో — 40

క. ఇల్ల వృక్షభ సంతాప్త వలన
శుభ్రమూర్తిభస్మల వియ బహువిధనెలుగుల
ప్రభుగల వారికి నాయుప్ర
విభవంబును వియలుగల్గు విభవ ప్రశంసా!
హరిణి భావములకల
భావము మగులమరియ ముంటాశవముల
శరణి భావములబగిన
శవనాశము గలుగు వాడు వసుధీశుడిలకి — 41
క. ఎనుబడి యెండ్లకు ప్ర శుభ్రండు
మనకెకాంతాలన నెలులు, మా మగవలనై — 42

బాననినమడును బానిస
యనయంబును వంకరైన యా శాత్రు ముగి — 43

క. ఆకకము నే పెక్కు వాళులది
గలకెకాడ్లంబు బామలుగదసిన శుభ్రము
భులిలు ముప్పదియగు నాచిదా
పలవలెంబును వేదోక్త ప్రయతంతు బుభువి — 44

క. సన్నమువై తెల్లమువై
యిన్నెంగల మను బురేభురేకల దమిలగి
నన్నునకాయు వల్లము
యెన్నెగ మని వరులవనన మధ్య పరిచాత్ర! — 45

గీ. బాల్మనె వానికు శుభ్ర లలాంతరములందు
వశ్యులంబైన దక్షణా మధ్యరేఖి!
నాలకెకాంతప్రమానట్లు గాన
12 దన్వనిశా శరీంబు పాశించు అభ్యుమన శా! — 46

క. బుడుప్రలువరకము లదుచై
కడుశుష్కంబైన శిశు గుగినమనుజుం
డిడును లబధి దారి క్రులియ
అడయక నాప్యంపనుండు భానుణిమాచి — 47

క. పిడలును నామకూపముల
వాకాకెకానియను గుగియంటిన
ప్రశ్న మకి నాకుడై వెలయ
బాంబును నామకూపము గుగి నే
నడరదీనకుడే భయము నాంధక సూకును
పెక్కుకెనిమయు బాధమన పాయనైన వాక
సాకయగల్గక యుండు నాలకుడి — 48

(ప్రదికర శాప దళియకాడు ప్రదిగర బాంబు)

గీ ముకుళి గుళుమలన వంతులు జూను
పానువులను సువుచీ దీక్షుంలు వంతులను
మెళియు ^{జూకుండు} ~~జూకుండు~~ మనంలును
మోహనంలు పాన్సనలు గుగం వలయు

భాగాల్నివలయును 49

గీ. భాగినంలును సుప్తియులుగాల్పులయ్యె
వేగెను నరించుచువుగాని భుల త్తి
సామె నరించుచు వేగెను నవులను
లంబంలుగనుల్పును లక్షణములు —

50

కా. సేతల కలసంధర్మి వరిజ్జననునిద్ర
జేరని చుచును

చేతంబుల్లు చునుండు నేభవన
చరిన సంప్రయుచును

13

సాలప్రయాక్రమ మనంజురువని
ప్రయత్నకనుంజియ్యని
నాలారజ్జుకు గాకులక్షణిక
పాక్షంలును జూకుగ

51

స్థిలలక్షణము:—

మోదంలు మారమలలు

మోహనపాదలంలు నంజు సేత .

సాదసంగారకాభిసంవిశేషములై
లగుచువులంకి

మెళినిన వంతులను వలనదెగల్గె
వరాజు పలుకె యా

ప్రేదనకాను యాలలు

చెన్నుగనుండు వేకకాలము 52

అ.వి. నికు ప్రతైవప్రేక్షునికు దేకకంలు
గుగవెలయు నట్టి కాంలలుగలు
అనిరి సువులు గాండు దీక్షులు వైయుంతు
ధనలు భానప్రేక్షులను అవకు గుగ —

53

అ.వి. పాదలలు సందు పడలకి నివరింప
యదయు లాడలి దాక లోగిరనుగను
జ్ఞను మిగుల నికు ప్రతైవలుంకి
కురుచయయ్యెనిని కుంజలయును.

54

2. లెంకుప్రసూం పాం గుళుయంగుళులు నకు
లొకను సునెనక మనును సంగల గల్గునల పలకి.

14.

భంగమ గానించు వేకప్రభంగి నొకంబు 55

క. పదలలు మధ్యమం గుళు
యశేనికు పగునెకు కులయు నెనియు న
ముద్రితక కకులను నంజుం
నిదిలంలుగనిం ప పాకలు నిభవ ప్రశీకా! —

56

క. లెకుగుయ నామికాంగుళు
పాకవై నంకురు చయ్యెన పాలల చలంప
కకుజార యగును నిజుని
నుడివిరి ము న్నవియును ను న్నట్టి లక్షణిక

57

క. పసుగు పదమ నామిక
భూమింధర పాంజు కున్నె ప్రకును నిస్థం
నానెలల ప్రయంబు సొగ్గిలు
మెళియ వేకుండు యంకు నూదె —

58

క. పరామ పదక నిష్టకా భూమి ప్రయోగ కున్నె ప్రకును నిస్థం
భగి ను నొగ్గింబు మెళియ
అశుభయు మిగుగదం ప్రనన వలంబు 59

క. నామోదయ కంఠమే ము
 ముదయ కంఠమే ము
 ముదయ కంఠమే ము
 ముదయ కంఠమే ము
 15 క. నల్లనీల గంగులము
 నల్లనీల గంగులము
 నల్లనీల గంగులము
 నల్లనీల గంగులము
 క. మనోరథంబు గొల్పెను
 మనోరథంబు గొల్పెను
 మనోరథంబు గొల్పెను
 మనోరథంబు గొల్పెను
 క. మనోరథంబు గొల్పెను
 మనోరథంబు గొల్పెను
 మనోరథంబు గొల్పెను
 మనోరథంబు గొల్పెను
 క. మనోరథంబు గొల్పెను
 మనోరథంబు గొల్పెను
 మనోరథంబు గొల్పెను
 మనోరథంబు గొల్పెను
 క. మనోరథంబు గొల్పెను
 మనోరథంబు గొల్పెను
 మనోరథంబు గొల్పెను
 మనోరథంబు గొల్పెను

క. కే. ముక్కు పత్రంబు మును
 భావన నీ నందము నందు నరగగమంజుల
 కై విలసిల్ల గ ముఖంబు
 యరవెల మకట బిమిందు భుజ్జు అనంబుక - 66

16 క. అల్ప పలాంకాక మునెల
 అల్ప పలాంకాక మునెల
 అల్ప పలాంకాక మునెల
 అల్ప పలాంకాక మునెల
 క. మునున మునున మునున
 మునున మునున మునున
 మునున మునున మునున
 మునున మునున మునున
 క. అరవింద నామము
 అరవింద నామము
 అరవింద నామము
 అరవింద నామము
 క. కరవేదమున మునున మునున
 కరవేదమున మునున మునున
 కరవేదమున మునున మునున
 కరవేదమున మునున మునున
 క. కరవేదమున మునున మునున
 కరవేదమున మునున మునున
 కరవేదమున మునున మునున
 కరవేదమున మునున మునున

[illegible][illegible]

2. సాలకపింగళాక్షి యలం సూరకశీల

సమూహ వత్సమై

పాలయక బహులై మకళిగా లుగ

వల్లు బాలనే దీక్షమై

మెలలనకనగ్రికా వికళికమై

మోక్షులు గాశీలమధికనా బుట్ట

వెలయగలక్షిక్రియల చోరు-బా

వేగపెంజల్లులనునగాద గా - 82

(ఇది యేపదగ్రీకునకు సరి పోకునది యిది)

గీ. మిగుల వక్రవక్రైకాక్ష మింబ యుండు

కనుగెలంబయగల్గిన కంబాళరణి

దానవాంగనయై యుండు లోకప్రసాని

దాగివులకల్గినెల్ల బిందువు పుట్టి - 83

ఉ. నాలకి యుల్ల రాక్షసున

నల్గని వెంట్రిక బాకె నేనివి

భారీలగ రాగి ముల నాకినట్లుగ

గడ్డలు నాదు యుంకినా

నేల యెరింగి మూన పుడు

నిర్దల మోహమనస్సు రాగిబుట్టె

అతర వంజగ్రిణింబు నుని

రామగ్రీకు శాస్త్ర వివాదాపట్టిలో - 84

క. ములలను గాని పండ్లున్న రవికణిని

పండ్లు విరళిరధనంబులు స్థలములను

పండ్లాయులు దుఃఖమునం

బడునని తిమ్మములు కల యుగకర్ణా! - 85

(ఈపదగ్రీకు లక్షణల లక్షకగా యునది)

క. కావికంఠు వ పండ్లు వారంగము

వగిరగలుగు సరి పు ను యునకు

వాలాయులు విడువందగు

మేవెల్లను దూరగు ను మేదిని లానా - 86

(ఈపదగ్రీకు కూడా లక్షణగా నునది యిది)

క. భూలాల చూచును పోలిక

సుమనశిరంబు వాలు నను యల్లాళిక

బుట్టినం బూతక సం

పనుని బోయల పాతకే నెరుబ్బి - 87

క. వికసించు వెంట్రికలవా

ఒక మడివదనను నబాలకుంకిన కరికా

మక్కి నాల్గవదిన నెరు

మరిదాటి దినము నాడె నాశిలు నాంబు - 88

గ. ఆభిరథనా క్షిప్తి యులితన

21

యర్థ ముమ్మబ్బి గానెవా

రులకు ములన మకుల పునపలు

మరి పుట్టికి నునెనె పుట్టుకు

దలచును బాకల దినెనె పుట్టు

ననగ్రి గుహంబుకెగినా

సలుల వదెను గాంబు నను మలంబక

అల్లులనునగాద గా - 89

(ఈపదగ్రీకు లాక్షణికము లక్షణగా నునది)

నీ. నలుపగు పదప్రలు తెలు పగు నాగిను

గుంబకములు కడు శోని వేపు

విషమస్థలంబును వెంట్రిక రగల మేను

గాప్యయా అధునా కా క్షి ముకు

మొడిగానెరిగిననుమనమునకునదేహంబు

జుంబురుతలయనుకుపడియోని

కాకి బూయియు పోవ కట్టె యుగంబును

పెద్దముల్లు మునుచెకురించెనకుమరులు

వికలదోలదోలు లాంకాంతరి దిలరయలవాడలు

మూసగుండున పిరుమిను యాదగళ్లు

కాలదిలాడ్చిన సూపంబు కురుచ ప్రేక్షణ

గలుగుకామిని వలయుండు వలయునకుడు

89.

నీ. లాలుతకనల్లిక శూడ లాడరి పగియిన యుష్మత్తు

దాళి | లలయనె యింబుకునర్చె

రాగి యొద్దున్న వేగంబె పలుజంపు

నిద్రుల్గయిన చీర్మనిద్రులెందు

వెలదికల పింపును నుండిన పలుజంపు

జనంబుల నెల్ల బారదల్లు

తెలివిగాం దకయిన దుర్బంబు గలుగును

మరిన మైనను భాగ్యమహిమ వాలగు

పరుస్తెచ్చిన నవివిన పొంతి జెడును

అప్రస్థి నాండు నుండిన దూలు శిరియ

భవగ్రాంతి వంగమాం బాకళత్ర

కసవమంత్రం ద్రుకులవాడ్కి కంఠంబుండు! —

90.

నీ. వెనకవివాహమై పరదాయ బాధ

పూర్ణకుంభము పన్ని మి యిసోని

దురవీరయుడ్డంబు దురవీరనాంబులు

కాంతని మల్లంబు గొనెనొని

భగ్గణారణమంబు పంబువైయంకియ

శృంగారములకెకచెదరెనొని

దుమ్మిలగ్గలమగ లాడరి తీవ్రంబైన

సారెకుదీపంబు లారెనొని

పరివారింపం గవలయనా చిలువ

23

ధరనమంగళాశుక్రి లాపి కుడిదంపయలకు

యడ్చి మంబులు శిష్టిరిగ్గురి మహిమ

ఘనమంత్రంబైన సామంతికంబునెరిగి

91

కసవమంత్రం ద్రుకులవాడ్కి కంఠంబుండు! —

91

ఎడమకయంబులగిమల శునెంబుగ

యంబుది యెండ్ల మాదలు

తాళయక సత్పులంబు

భామిని ప్రసన్నాకంఠయన్

విడువక కేడుమేలనుభవింపగ

నారదు వాకటి పద్మ అణి

పడలికి పూర్వ పక్ష మన

బాసిబలగి కలల గనయింబుగ! — 92

నీ. తింసుకంబుల నిచ్చులను వాంఛగాని బయలు

మదమలగి కలలన్ మిక్కిలి మగ

యన్న వెలిగిరులు కంఠంబున మంబున

దేహపాంశ్చ యనగ దోళిలు

గుంబు ప్రవక్తంబునా గుడ్డ బావంబున

ఎడమయంబు మురియి యెలమశంబు

రేఖలుండిన నరులెంత రీతిదన

పారివంచెమనగ నాళి శయ్యలు

93.

(-ఈ పద్యమును నీ పద్యముగా వ్రాసి యున్నారు.

మొదటిది నీ పద్యమును నాకలముల యివ వ్రాసెను

గా వ్రాసి కానియెనాదియ)

సి. తిరయంగమోహనం బారంగుళంబులు
 గలుగువాడు భూమి ధను నలవేలు
 సప్తాంగుళంబులు సలాహంబు భనవంబు
 కట్టాంగుళంబుల నరయభాగి
 ననయంగుళంబుల నెరయబారిద్రులంబు
 దశమంగుళంబుల దనరుదుఃఖ
 యెకాదశాంగుళంబు

అలలగినదుఃఖ

బావీదశాంగుళంబుల వంశ ప్రసాదాతుండు
 ప్రభుత్వవరులకెల్ల పాట పాంధునీశీలి
 దనరి యెనరుచుండు లభ్యులుగను

గమకకసవమం త్రంధ్రుకులవాళ్ళికాంబునంధ్రు 94

సి. భువిలగినజనులకు పాట పాంధుమధులు
 నాల్గు వర్ణంబులన మరియాలకు
 తెలుపు విప్రుబాలి భీమంబు గావించు
 యెరుపు యెరుకు రాజు వంశమెసగుళులు
 పట్ట వైకళిబాలి పాయక భనమిచ్చు
 నల్గు శూద్రు బాలి వెలయభేయంబు
 వర్ణంబునిర్ణయంబుగ వీడు వరసుం
 పాంధున శాంతాశాంతకెడు

ప్రభుత్వవరులకెల్ల పాట పాంధుశిరువులు
 మెలకె మడియన్న యెరుకు మనవి

భాగంబు చెన్నాంబు

మహిమనాథు కసవమంత్రి! 95

సి. కుడి పాదమన మునకు ముచ్చ వాకయకమంజిన
 లుక్కిన భరణియల లాగకరి పంకు

పెక్కినయంజిన వడిగపు త్రులగాంచు
 మోహనంబు నమనది మంచుళులు
 కంఠియాదను గలుగ ధనునాజు సముంబు
 యుదరంబు పైనున్న యురివేమలు

25

శామ్మిపక్కిందు భుజమల బాకి మానె
 కంఠమందు మెగలు లకను నెలందు

తిరుతియంజిన కేళ్ళులనలకలుల్లు

96

క. సూర్యనాథికళిమకు చతుల
 నానావిధి దండనయము నల్లని మేను
 దీనానన పెల్లయంజిన

తినాలనివిడువ వలయల నరసిరసజ్ఞులి

97

పెక్కినయంజిన దండనయము

పెక్కినయంజిన దండనయము

ప్రకటమలగ వాగ్దేవులు

తిరటా! తినాలిదొర రచన స్థలి

98

క. విడువకనవ్రవీమ ముండును

పెక్కినయంజిన దండనయము

పెక్కినయంజిన దండనయము

వడిగావర్ణింపు వలయల వాలయలుగ

99

క. తలయెల్ల వేలి నాకలన

పలుకులు పాకునిండ్లకెగు పలాకెడు శాకె

మెలయకదుష్ట గియనదను

సలవిలయగకసవరాజు బయరలభాగి

100

క. కంగ వికారము గలయూ

26

యంగనలొప్పాంగునీయనానునుజునకు

భంగముగలుగునుశిరియును

వింగళమైదూరగును విభవప్రచీకా! —

101

క. అనవయసుకొండెమికిరి

వనితను సూడంగరామవర్ణింపైమిలక

కెనువాందసూడనాయువు

మునుకాని క్షేణింసునాండు మదలు చాలంగరి — 102

గ. మెట్టువెనువెలసూత్రంబు వాటముగను

చుట్టుదివ్వు గుణింపనంగుళాలి పట్టుగాను

కాలది ఆరింబుమెదలుగాకాలదియనది

పునుపుదండంబులక్షణపాంకమగును. — 103

(ఈప్రబుకర్మభాగము మాత్రమే వ్రాసెను అనుభవి

యనది. ఇందుకొంబు ప్రస్తావనను వ్రాసిన

వారికీ మాత్రంకలని పద్యములు లభ్యమైయుం

డనట్లు లభించినది.)

27

ఉవాన్మై కాండువులగు

మల్లాంకులి ప్రమీలక మెన్నాన్మై

యన్నకిరియెడకొకయెరి

శ్రీపానాన్మై నెంజ్జికొర శ్రవరకకాంబి

ననెకాల్లా మలకాల్లా ముపారీ వంజియెం శక్తి

కెండుకాల్లియనుబి

వేదమణికుమలయోగగణవిదు

వరియెంగు పాదమణికు ఆయనొకెనుం

పునుగుపన్నెరు శేర్మమనకుంబునుంబి

కెల్లగ్గరి మపల యలముకాడి.

దమనాకుకిందు శసియం అక్క ప్రసాదమో 104

(ఈప్రబుకర్మభాగము వ్రాసె పదలను అనుభవి

అకారణములెనియును)

R. 2566#068

విదితసంప్రదించు.

Copies by:-

R. Jaya Ramea Ram,

7.12.1961

Compared by:-

(1) — R. Jaya Ramea Ram.

(2) —